

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΦΥΛΑΞ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Δι' επιτολίας τῆς Διευθύνσεως.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἀγορὰ Κύκκου ἀριθ. 34.

Τιμὴ ἐκάστου φύλλου γρ. 2

Υπεύθυνος Ἰδιοκτήτης
ΕΦΡΑΙΜ Κ. ΠΕΤΡΙΔΗΣΤΑ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ
ΜΕΓΑΛΗ ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ ΕΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑ

ΣΤΟΝ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΑ ΜΑΣ

Τὰ τουφέκια τῶν Κλεφτῶν μας σὰν ἀστράφταν καὶ βροντοῦσαν
Καὶ τὸ Λάβαρο τῆς Λαύρας ἡ βρονταὶς τῶν χαίρειοῦσαν
Πρὸ φτερούγιζε νὰ σπάσῃ τόσα οἰδερά βαρελά,
Ἐνθὺς μπήκες σὶνὸν Ναὸ Σου καὶ ἄναψες λευκὴ λαμπάδα
Κι' ἐκεῖ μέσα προσευχήθης γιὰ τὴν Μάνα μας Ἑλλάδα
Ποῦ κραεῖς μὲ τάρματά της: Θάνατος ἡ Ἀνθερότα!

Τὰ βουνὰ τῆς Κλεφτουριάς μας τὰ μαρτυροῦνται
Ποῦχαν σ' αἰσὶς ψηλαὶς κορφαὶς τῶν παλληκάρια τιμημένα
Ἀνιχνεύσαν νύχια μέρα τέτοιο σὺνθημα τραγὸν
Κι' ἐκαμνὰν καὶ Ἑσέ, Διοπόνη, σὶνὸν Ἑλλάδα μας τὰ στρέφης
Καὶ μὲ λούλουδα τῆς Κύπρου τοὺς λεβέντες της νὰ στέφης
Ποῦ φθάναν τὰ τρόπαιά των ὑψηλὰ σὶνὸν οὐρανὸν!

Ὁ χιονάτος Ὀλυμπὸς μας καὶ ἡ γαλάζια θάλασσά μας
Ποῦ τὸ χρῶμα τῶν θυμίζει σ' ὅλους μὲ Βασιλισσά μας
Σὰν τὸν Ὀλυμπο χιονάτη, σὰν τὴν θάλασσα γλαυκὴ,
Ψήλωναν μαζί μ' Ἑσένα γιὰ νὰ δοῦν τὰ παλληκάρια
Ποῦ πηδοῦσαν σὶνὸς τυράντους σὰν ἀτρόμητα λιονάρια
Κι' ἔβαζαν σ' αἰσὶς μάχαις μ' αἶμα τὴν στολὴ τῶν τὴν λευκὴ!

Μὲ τοῦ Γερμανοῦ τὰ ράσα ποῦ κυμάτιζαν σὶνὸν Λαύρα
Ἐφτερούγιζαν νὰ σμίξουν καὶ τὰ ράσα Σου τὰ μαῦρα
Γιὰ νὰ γίνουν δῶδ φτερούγες σὶνὸν Σημαία μὲ Σταυρὸ
Ποῦ μὲ βόλτα κεντημένη καὶ μὲς σ' αἶματα λουσομένη
Ἐπειοῦσε ν' ἀναστήσῃ μὲ Πατρίδα δοξασμένη
Καὶ σὶνὸν χῶμα νὰ κυλήσῃ τὸν ἀλλόπιστον ἐχθρὸν!

Δὲν ἐτρόμαξες, Διοπόνη, τὸ σχοινὶ τοῦ Γρηγορίου
Καὶ τὸ σούβλιμα τοῦ Ἀνάκου καὶ τὴν λύσσα τοῦ Θηρίου
Ποῦ θέλεις νὰ πνίξῃ σ' αἶμα τὴν Ἑλληνικὴν μας γῆ,
Μὰ βροντῶμενος σὰν Φλέσσα μὲς σὶνὸν Γένους τὴν ἀντίαρα
Ἐβαλες εἰς τοὺς τυράντους τὴν βαρελά Σου τὴν κατάρα
Ἀψηφώντας τὴν ἀγχόνην, ἀψηφώντας τὴν σφαγὴν!

Ὁ φονιάς Κοντοζοῦκ Μεχμέτης μόλις Σ' ἐνοήσε, Πατέρα,
Πῶς βλογοῦσες μὲ λαχτάρα τὴν Μεγάλην μας Μητέρα
Κι' ἐκτίζεις εἰς τὸν ὀνόμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ Σχολεία,
Ἐτίθει μ' ὀργὴν τὰ δόντια καὶ ἀναβαλόντας μὲ σκάλα
Ἐστήσε μ' ἔμπροσθεν σὶνὸν Σερῶν τὴν φρικτὴ Σου τὴν κρεμίδα
Κι' ἔβρινε σὲ μαῦρα ράσα καὶ σὲ κάτασπρα μαλλιά!

Ἀπὸ τὴν λευκὴ Σου κόμην, ὦ Κυπριανέ, Σ' ἀρπάσαν
Καὶ καθὼς τὸν Πατριάρχην σὶνὸν ἀγχόνην Σ' ἀνέβασαν
Μὰ πρὶν βάλουνε τὸν βρόχο σὶνὸν σελιὸ Σου τὸν λαμῶ,
Σὺ, περὶ φανὸς τὸν πῆρες καὶ ἀφ' οὗ σιάνθηκες σὰν βράχος
Τὸν ἐλόγησες μ' ἀνδρεία καὶ τὸν ἔβαλες μονάχος
Κι' ἐμαρτύρησες σὰν ἥρωας ὀλίγως ἓνα στεναγμὸν!

Γιὰ τὴν Πίστιν καὶ τὸ Γένος τ' ἀλυσσοδέτον ἀκόμα
Σ' ἓνα δένδρον ὀπαρταροῦσες μὲ χαμόγελο σὶνὸν οἶσμα
Καὶ βλογοῦσες τοὺς Κυπρίους ποῦ τοὺς σφαίαν σὰν ἀρνὰ
Καὶ τὸ τίμιο Σου ράσον αἱματόβρεκτον ἐλέτα
Κι' ἄλλο ράσον τιμημένον εἰς τὴν Πόλιν ἐχαίρετα
Ποῦ κυμάτιζε νὰ δώξῃ τῆς σκλαβιάς τὴν σκοτεινιά!

Δόξα καὶ τιμὴ μεγάλη σὶνὸν χωρὶς Σου τ' ἀγασμένο,
Τὸ δροσάτο Στροβόλο Σου ποῦ μ' ἐλῆγες στεφανωμένο
Γίννηρε τίσιον Διοπόνη, τίσιον μάστιγα τραγὸν
Ποῦ μὲ τὸν Σταυρὸ σὶνὸν ὦμο καὶ μ' ἀκάνθινον στεφάνι
Εἰς τοὺς οὐρανούς ἀνέβη καθὼς εὐδοσμο λιβάνι
Κι' ἔκαμε τὸ μαῦρο ράσον Λάβαρό μας γαλανὸν!

Σύνα, τώρα νὰ βλογῆσες τὴν Γαλάζια μας Σημαία
Ποῦ μὲ τοὺς λευκοὺς ἀφρούς της γαλανόλευκην καὶ ὥρα
Στρέφει τὴν γλαυκὴ ματιά της σὶνὸν λευκὴ Σου τὴν κορφή
Καὶ τὸ γαλανὸν της κύμα φιλεῖ τὰ σπῆρα μάρμαρό Σου
Κι' ὁ λευκὸς Σταυρὸς της ψάλλει τὸ γαλάζιον δνείρό Σου
Ποῦ μὰ μέρα θὰ φαιδύνη τὴν θλιμμένη Σου μορφή!

Σύνα, Σύνα, τιμημένη τῆς Πατρίδος μας Πατέρα,
Μὲ τὸ τίμιο Σου ράσον νὰ σκορπίσῃς καμωὰ μέρα
Τῆς σκλαβιάς τὸ πικρὸν σκότος, τῆς σκλαβιάς τὴν συννεφίδα
Κι' ἀφ' οὗ κρύψῃς τὰς νιρτοὺς μας μὲ πικρὸν φῶλλον ἐλαία
Νὰ μὴς πάσῃς ἐνομένους σὶνὸν Ἑλλάδα τὴν ὥρα
Ποῦ μὴς καρτερὰ νὰ μποῦμε μέσα σὶνὸν Ἀγὰ Σοφιά!

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΕΡΙΔΙΟΣ

ΛΟΓΟΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ
ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΟΙΣ ΤΟΥ ΜΝΗΜΕΙΟΥ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΑ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΝ ΚΥΠΡΙΑΝΟΝ

ΥΠΟ

ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΜΥΡΙΑΝΘΕΟΥ Π.Θ.

Γραμματέως τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Μακαριώτατε,
Εὐλαβέστατον Πρεσβυτέριον,
καὶ ἡ ἄλλη φιλόπολις οὐμήγυρις.

Ἀντίειν ἐπὶ τέλους φαῖδρ καὶ χαρμόσυτος ἡ ἡμέρα αὕτη, ἣν ἐκόθισες σφόδρα πᾶς φιλόπατρις Κύπριος, ἵνα τὴν ἀσπληγῶμεν τὴν σκεπὴν καὶ μεγαλίαν μερῶν τοῦ ἀειμνήστου ἐθνομάρτυρος πρωθιερέως Κυπριανοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου Κυπριανοῦ.

Ἐκ τοῦ σκότους τῆς ἀφανείας, ὅπου ἡ ἀμείλικτα καὶ ἡ ἀγνωμοσύνη ἡμῶν ἐπὶ ὀδύνην σφύγγον αἶμα κατέλασαν, ἡμεῖς ἐν ταῖς σήμερον εἰς τὴν περιόπτον ταύτην θέσιν, καὶ ὁ εὐσεβὴς καὶ εὐγενὴς ἡμεῖς τῆς ἐλευθερίας, ὁ τῆς Κύπρου πρωτομάρτυρ τῆς Πίστews καὶ τῆς Πατρίδος, ὁ ἀθάνατος ἐθνάρχης καὶ Κυπριανὸς καταλαμβάνει σήμερον τὴν ἐμπρόκειμα Ἀποστολικὴν μὲν ἐν τῷ περιόπτον τούτῳ τόπῳ, ἐγγύστατα τοῦ ἐδῶκου θρόνου τοῦ Ἀποστόλου

Βαρνάβα, ὃν ἐκτελείαται ἐπὶ ἐνδοκασίαν ἐκδομῆς, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ πάντες Ὁρθόδοξοι Ἑλληνικοὶ Κυπρίοι.

Ναὶ, ἀδελφοί μου! Ἀπὸ τῆς ἀεισημειώσεως καὶ ἱστορικῆς ταύτης ἡμέρας ἡ σκεπὴ καὶ ἱερὰ μορφή τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ πατριωτικιστάτου Ποιμενάρχου ἡμῶν Κυπριανοῦ, τοῦ προσφώνως ἐκχέαντος τὸ τίμιον αἶμα Του ὑπὲρ τῆς ἁγίας ἡμῶν Πίστews καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος διὸν νὰ ἐγγραφῇ ὀνεξίτηλος ἐν ταῖς καρδίαις πάντων ἡμῶν. Ὅσοι τυτυγήσαμεν νὰ παραστῶμεν εἰς τὴν ἱερὰν καὶ ἐξέλεον καὶ μοναδικὴν ταύτην τελετὴν, ὅς γενόμεθα διπλοῦς κήρυκες τοῦ σπουδαιότητος διὰ τὴν νῆσον ἡμῶν γεγονότος πρὸς τοὺς μετέωρους ἀντας νὰ παραστῶμεν, ἵνα μηδεμίαν Κυπριακὴν ψυχὴν παραμελῇ ἀγευστος τοῦ ἐθνουσιασμοῦ καὶ οὐδεμίαν Κυπριακὴν καρδίαν ἀρέτος τῶν ψυχικῶν σκιερμάτων ἐπὶ τῷ χαρρῶσι τούτῳ γεγονότι.

Τὴν ἀντίθεσιν τῶν ψυχικῶν διαθέσεων σαφῶς κατανοῶ διότι δτε τὸ πρῶτον ἡτένισα τὴν ἐπὶ τοῦ παλλεύκου Πεν-

ρωτοδουλίαν καὶ τὸν πατριωτικὸν ζῆλον τοῦ ὀρεῖται τὸ καλλιμάρμαρον τοῦτο μνημεῖον καὶ εἰς αὐτὸν δικαιοτάτα εἶχεν ἀνατεθῇ καὶ ἡ ἀπαγγελία τοῦ πανηγυρικοῦ τῆς ἡμέρας. Πρόκειται περὶ τοῦ χρηστοῦ καὶ φιλοπάτριδος δικηγόρου καὶ δημοσιολόγου, δεξιωτάτου δὲ χειριστοῦ τοῦ καλῶν καὶ ἐθνουσιώδους ρήτορος τοῦ ἐλλογιμοῦ κ. Γ. Σ. Φραγκοῦ, τοῦ τιμωτοῦ τὴν γενέτειραν Κύπρον ἐν τῇ ξένῃ. Πάντες βεβαίως λυπεῖσθε διὰ τοῦτο, πολλοὶ δὲ μᾶλλον ἐγὼ ἀσθενὴς καὶ ἀπειρος εἰς τὸν ἔλαττον μνημειώτατος μὲν ἀλλὰ βαρύτατος κτήρος ὅπως ἀντικαταστήσω αὐτὸν καὶ ἐπικαλοῦμαι διὰ τοῦτο τὴν εὐμενὴ ἐπίλειαν πάντων ὑμῶν.

Πρὸ 99 ἐτῶν, Μακαριώτατε, τῷ 1810 Σωτηρίῳ ἔτει, τοῦ γηραιοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χρυσάνθου, διὰ λόγους ἀνεπαρκείας ἐκπεσόντος τοῦ Θρόνου, πάντες ἀπέβλεψαν πρὸς τὸν περιφανῆ τότε ἱερομόναχον Κυπριανὸν τέως Οἰκονόμον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ὡς τὸν μόνον ἐνδεδειγμένον διάδοχον αὐτοῦ διὰ τὴν παιδείαν καὶ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν καὶ πολιτικὴν πείραν καὶ συνέσει αὐτοῦ. Καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει ὁ Κυπριανὸς ἐξελέγη παμψηφεί ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ ἱεροῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ τῆς Κύπρου Ἀρχιεπίσκοπος αὐτῆς καὶ ἀνελθὼν τὸν περιόπτον Θρόνον τοῦ ἱεροῦ Βαρνάβα εἴπερ τις καὶ ἄλλος ἐτίμησεν αὐτὸν ἀναδείξαντος αὐτὸν ἀντάξιον τῶν προσδοκίων τῆς Πατρίδος Του. Καίτοι ἡ ὅλη δράσις τοῦ ἀειμνήστου πρωθιερέως εἶναι ἀγνώστος ἐν τοῖς πλείστοις, ὅσοι ταύτης περισωθέντα σημεῖα τοσοῦτον εἶναι λαμπρὰ καὶ φωτεινὰ, ὥστε καὶ δι' αὐτῶν μόνον εἶναι δυνατόν νὰ ἐξηγησῇ τις ἐν ταῖς γενικαῖς γραμματικαῖς τῷ αὐτοῦ τῆς θαυμασίας εἰκόνας Αὐτοῦ. Τὰ σημεῖα δὲ ταῦτα εἶναι τὰ ἑξῆς: 1) ἡ σπουδαιότης καὶ βαρυσήμαντος Ἐγκύκλιος Αὐτοῦ πρὸς ἅπαντα τὸν εὐσφῆ κλήρον καὶ τὸν λαὸν τῆς Κύπρου, ὡς ἀναφερομένη εἰς τὴν ἐκ θεμελίων ἀνεγερσιν τῆς πρώτης ἐν Κύπρῳ Ἑλληνικῆς Σχολῆς παρὰ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν, καὶ τὴν ἀρίτευσιν αὐτῆς καὶ β) ὁ ἔνδοξος Αὐτοῦ θάνατος ὑπὲρ Πίστews καὶ Πατρίδος.

Ἀμα ἀνελθὼν τὸν Θρόνον ὁ ἱερὸς ἐθνάρχης Κυπριανὸς, πρῶτιστον μέλημα τοῦ ἔσχε τὴν ἱδρύσιν Σχολῆς Ἑλληνικῆς ἐν Κύπρῳ, παροχῆς τῆς ὡς αὐτὸς εὐτοῖς ὁμολογεῖ ἐπὶ λέξει: ἐμέγαν ἀρχὴν καὶ αἰτίαν καὶ ἐλπίδα Ἑλληνικῶν μαθημάτων. Τὰ τῆς ἱδρύσεως καὶ ἀπεριόρου τῆς εἰρημένης Σχολῆς ἐκτίθενται ἐκτενῶς ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἐθνομάρτυρος ἐν τῇ περιφώνῳ ἐγκυκλίῳ Του, ἥς ἐμνήσθημεν ἀνωτέρω καὶ ἥτις εὐτυχῶς περισωθῆν ἐν τῷ Κώδικι τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς. Τὸ πολῦτιμον τοῦτο ἔγγραφον μεγάλαν κέντητον ἱστορικὴν σημασίαν διὰ τὴν νῆσον ἡμῶν καὶ ἰδίᾳ πρὸς ἐκτίμησιν ὁρθὴν τῆς Ἀρχιερατικῆς δράσεως τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου.

Τὸ ἔγγραφον τοῦτο εἶνε ἐνὶ τῇ μεγάλῃς χριστιανικῇ καὶ ἐλληνικιστικῇ καρδίᾳ τοῦ αἰδίου Πρωθιερέως. Ὁ ὑπὲρ τῆς Ὁρθόδοξου Πίστews καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος καὶ παιδείας διαπνέων Αὐτὸν ἅγιος ἐθνουσιαστὴς καὶ ὁ ἔνθεος ὑπὲρ τούτων ζῆλος Του, ἐν τῷ ἔγγραφῳ ἐκδηλούμενος, εἶνε τληκίτος ὥστε καὶ ἐστερούμεθα πάσης ἄλλης ἀλλοθεν περὶ τοῦ ἱεροῦ ἀνδρὸς εἰδήσεως, μόνον τὸ ἔγγραφον τοῦτο θὰ ἔρκει ν' ἀποθανάτιζεν τὸ Σκεπὸν τοῦ γράψαντος ὀνομα. Ἐάν πρὸς στιγμὴν ὑποθετῇ δτε ἐκ τοῦ θίου τοῦ ἀειμνήστου Κυπριανοῦ ἐγνωρίζομεν μόνον τὸ γεγονὸς, ὅτι κατὰ

θυσιαστήριον διὰ τὴν ἐθνικὴν θύσιν· τὰ
ἀρχιευμένα τῆς τῶν Κυπρίων Ἐκκλησίας
ἀεὶ γρηαί σακαμένα. Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ
προσέφερον τὸ τίμιον αἶμα τῶν ἐπὶ τοῖς
βωμοῦ τῆς Πίστews καὶ τῆς Πατριδὸς
κατατομθέντες καὶ οἱ 3 μακάριοι Μητρο-
πολίται, ὁ Πάφου Χρῦσανθος, ὁ Κερύ-
ραειος Νικόλαος καὶ ὁ Κερύραειος

Ἄλλ', ὦ Μακάριε ψυχῇ τῶν ἀσπίδων
ἐθνομάρτυρος Ἀργεΐτις, ὅπου Κυπρία αὖτις
ὦ μακάριε ψυχῇ τῶν ἀσπίδων ἐθνομάρτυρος
Ματροπολίτου Χρυσᾶ θου
Μελετίου καὶ Ἀντοχίου καὶ τῶν λοιπῶν
πῶν συνμαρτυρήσαν καὶ συνμαρτυροῦν

Γένοιτο!

ΔΗΛΩΣΙΣ

Τὸ μνημεῖον ἔδον μετὰ τῆς προτο-
μῆς ἐκαλύφθη εἰτα δὶ ἀφάσματος
λευκοῦ, φέροντος ἔμπροσθεν καθ' ἃ-
ν τὸ ὕψος τοῦ μνημεῖου ἐπερρα-
μένον μέλανα σταυρὸν, συμβολίζοντα
τὸ ὑπὲρ πίστεως μαρτύριον. Περί τὸ
μνημεῖον εἶχον τοποθετηθῇ ἐξέδραι

Ὁ Ἀθηναῖος καλλιτέχνης Μπο-
νός ἀρίστα ποιῶν ὁδὸν ἀντέγραψε
βουλιακὴς τὴν περίσθησιν ἐν τῇ Ἰ.
Μονῇ Μαχαίρᾳ εἰκόνα τὸν ἀειμνή-
στον Κυπριανὸν, ἀλλὰ τηρήσας τὰς
γενικὰς καὶ κυρίας γραμμὰς τῆς
μορφῆς αὐτοῦ ἐποίησατο χρῆσιν τῆς
ἐλευθερίας ἣν παρέχει τὸ καλλιτε-
χνικὸν πνεῦμα καὶ προσέδωκεν εἰς
τὴν μορφὴν τὸν Κυπριανὸν τὴν ὄψιν
καὶ τὸν χαρακτῆρα ἐν δικαίῳ ἀπο-
πέμει εἰς αὐτὸν ἡ ἱστορία μεγαλοφύ-
λου δεικνύσας τὴν ἐξουσίαν τοῦ

